

Детска градина „Щастливо детство“ с. Мечка общ. Плевен

Утвърждавам:

/М. Илиева/

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
/2025 – 2026г./**

Настоящата програма е приета на заседание на педагогическия съвет

Протокол № ~~1~~ 16 /16.09.2025г., утвърдена със заповед на директора № ~~62~~ 11 /11.09.2025г.

I. УВОД

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване на местните общности и страната. Постигането на националните политики е залегнало и в закона за предучилищното и училищно образование, който възлага детската градина да работи за осъществяването на успешно приобщаващо образование - изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всяко дете за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
- включващо обучение и социално включване на деца с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в предучилищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

II. НОРМАТИВНА ОСНОВА НА ПРОГРАМАТА

Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи е разработена на базата на следните нормативни документи:

1. Закон за закрила на детето;
2. Етичен кодекс на работещите с деца;
3. Закон за защита от дискриминация;
4. Стратегия за образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
6. Закон за предучилищното и училищно образование /чл. 263, ал. 1, т. 9/;
7. Наредба за приобщаващото образование.

Настоящата програма има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на деца от уязвими групи, както и ефективното прилагане на политики за подобряване качеството на живот на децата с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца които имат необходимост от такива в ДГ „Щастливо детство”, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи деца посещаващи детската градина са деца, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца в риск, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и

полусираци, деца-бежанци, деца от различни етноси и др. с други идентифицирани нужди.

Основна цел: Осигуряване в детската градина на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всяко дете с цел неговата личностна и гражданска реализация в обществото.

III. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

3.1 Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ДГ „Щастливо детство“ за координатор е определен педагог, който изпълнява функциите си съобразно Наредба за приобщаващото образование Обн.- ДВ, бр.89 от 11.11.2016 г. Приета с ПМС № 286 от 04.11.2016 г. Общата подкрепа е насочена към развитие потенциала на всяко дете и ученик и ученик и включва различна екипна работа и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират от ДГ „Щастливо детство“ или други центрове за личностно развитие.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредба за приобщаващото образование

3.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете от ДГ „Щастливо детство“ село Мечка

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Децата, за които може да се поиска оценка на способностите, са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година;
- деца с хронични заболявания;
- деца в риск.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане .

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ДГ „Щастливо детство“ уведомява отдел „Закрила на детето“ по местоживее на детето с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици/ в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в ДОС за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също така се изготвя и индивидуален учебен план .

IV. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

1.Предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на деца, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	Учители	при необходимост
Екипна работа на учителите от дадена група	постоянен	Учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до м.10 на всяка нова учебна година	директор	при необходимост
Представяне на дейности по интереси в ДГ		учители по групи	при организиране на такива
Награждаване на деца	текущ	директор, учители	При и по определен повод за поощрение
Представяне на дейностите по интереси		представители на центровете	при проявен интерес от страна на центровете
Идентифициране на деца със СОП	целогодишно	учители, ресурсен учител	
Оценка на потребности на деца със СОП	целогодишно	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Превантивни мерки за недопускане отпадане на деца от ДГ	целогодишно	директор, членове от механизма по отпадане на деца.	
Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и конкурси	целогодишно	учители	
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически	целогодишно	учители	

групи в състезания и конкурси			
Съвместни дейности МКБППМН	с	целогодишно, по график	УКПППМН, директор, районна администрация
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда		външна квалификация	директор при необходимост

2. Привличане и подкрепа на родителите като партньори в процеса на предоставяне на равни възможности за приобщаване на децата от уязвими групи. Взаимодействие между участниците в процеса на приобщаващото образование.

№	Дейност	Срок	Отговорник
1.	Провеждане на тренинги, консултации и др. за повишаване на родителския капацитет.	учебната година	учители
2.	Мотивиране и активно включване на родителите в интеграционния процес.	учебната година	учители
3.	Индивидуални консултации с родителите на деца с риск от обучителни затруднения.	учебната година	учители
4.	Взаимодействие и обмен на информация с всички заинтересовани страни при осъществяване на дейностите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца, подлежащи на задължително предучилищно образование.	учебната година	екип по обхват
5.	Съдействие на родителите за осъществяване на дейности от обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.	учебната година	директор, учител
6.	Сътрудничество с различни организации-дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“, Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и др., имащи отношение към работата с деца от уязвими групи.	учебната година	директор

3. Повишаване компетентностите на учителите за работа с деца от уязвими групи.

№	Дейност	Срок	Отговорник
1.	Обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на учителите за подобряване на работата им с деца от уязвими групи.	съгласно плана за квалификационната дейност	директор
2.	Предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на тормоза и насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата.	учебната година	директор

3.	Повишаване компетентностите на педагогическите специалисти за прилагане на интерактивни и иновативни методи и специфични техники на работа.	учебната година	директор
----	---	-----------------	----------

4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата, за които българският език не е майчин.

№	Дейности	Срок	Отговорник
1.	Пресъздаване на приказки, предания и легенди, характерни за етноса.	учебната година	учители
2.	Организиране на занимания по интереси, отдих и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетани с традициите на етническите групи.	учебната година	учители
3.	Организиране на кулинарна работилница за запознаване с характерните за етноса ястия.	учебната година	учители
4.	Запознаване с традициите, обичаите и занаятите на различните етноси.	учебната година	учители

V. Мерки за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на децата:

I. Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие

1. Ранно оценяване развитието на детето и на риска от обучителни затруднения.
2. Определяне на необходимост от допълнителни подкрепа за деца, които не владеят български език.
3. Оценка на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа.

VI. Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие в детската градина.

1. Гарантиране участие и изява на всички деца в детската градина.
2. Включване в дейности за ранно оценяване, с оглед превенция на обучителните затруднения.
3. Организиране на дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения, занимания по интереси и в други изяви.
4. Поощряване с морални и материални награди.
5. Изграждане на позитивен организационен и психологически климат.
6. Изготвяне на анализ и оценка на индивидуалните потребности на децата, с цел установяване на необходимост от допълнителна подкрепа.
7. Изготвяне на индивидуален план за действие в случаите на необходимост.

VII. Изграждане на позитивен психологически климат

1. Създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения между всички участници в образователния процес.
2. Предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата
3. Организиране на дейности за превенция на агресията и мотивация за преодоляване на проблемното поведение.
4. Прилагане на координирани и последователни усилия за осигуряване на благоприятна образователна среда и своевременно решаване на възникнали конфликти.
5. Групова работа с деца, кризисна интервенция.

6. Поддържане на непрекъсната връзка и взаимодействие с родителите на децата за справяне с проблемното им поведение и приобщаване към средата на детската градина.

VIII. Мерки за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата:

I. Оценяване на индивидуалните потребности на детето за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

1. Издаване заповед от директора на детската градина за сформирание на ЕПЛР, който да изготви оценка на детето – при наличие на такова дете в детската градина.
2. Изготвянето на оценката на индивидуалните потребности се извършва в съответствие с чл. 22 и чл. 187 от ЗПУО.
3. Оценката на индивидуалните потребности се извършва от следните специалисти: психолог, логопед и ресурсен учител, в зависимост от конкретния случай
4. Оценката на индивидуалните потребности се извършва в срок от един до два месеца от началото на учебната година, при установяване на такава необходимост.
5. Оценката се извършва съобразно определена рамка за оценка на индивидуалните потребности.
6. При несъгласие с оценката, родителят има право да подаде заявление до директора на РЦПППО за повторна оценка на индивидуалните потребности.
7. При несъгласие на родителя за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие, директорът на детската градина писмено уведомява съответния отдел за закрила на детето с цел осигуряване на най-добрия интерес на детето.
8. Допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигурява и предоставя съгласно план за подкрепа на детето, след извършена оценка на индивидуалните потребности на детето.
9. При извършването на оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците специалистите от екипа по чл. 70, ал. 2:
 - използват конструирани или адаптирани в българска представителна извадка инструменти с доказани психометрични характеристики - валидност, надеждност, наличие на нормативни стойности, съобразно спецификата на всеки конкретен случай;
 - вземат предвид образователните и личните постижения на детето или ученика;
 - вземат предвид социалното и емоционалното развитие на детето или ученика;
 - използват формални и неформални методи на наблюдение и оценка;
 - използват събраната до момента информация за детето и ученика по чл. 29;
 - вземат предвид информацията за детето или ученика, предоставена от ръководители на социални услуги в общността, в случаите, когато детето или ученикът ползват такива, както и от лечебни заведения при необходимост;
 - вземат предвид мнението на родителя;
 - вземат предвид мнението на детето или ученика - при възможност;
 - гарантират достъпа на информация за родителя през всички етапи на оценявания процес;
 - спазват етичния кодекс на детската градина или училището.
10. При извършване на оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици с физически увреждания и двигателни ограничения, с комуникативни нарушения, със сензорни увреждания, с множество увреждания при необходимост може да се използват технически средства и софтуери за допълваща и алтернативна комуникация (ДАК), както и средства за алтернативен достъп до компютър, като устройства за проследяване на погледа и специализирани софтуери за използването им, суичове, софтуери за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки и други, и системи за позициониране."

IX. Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие в детската градина.

1. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от детската градина.
2. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира чрез план за подкрепа на ученика.
3. Детската градина предоставя условия за равен достъп до образование, чрез осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда.
4. Детската градина изгражда при необходимост специализирана подкрепяща среда.
5. Детската градина предоставя достъпни средства за информация и комуникация.
6. Детската градина осигурява необходимите педагогически специалисти за допълнителна подкрепа.
7. Детската градина осигурява възможност за гъвкава и динамична организация на средата, според различните потребности на децата.
8. Детската градина осигурява при необходимост специализирани учебни програми.
9. Директорът на детската градина, в която се обучават по-малко от 9 деца със СОП, може да изпрати заявление до директора на съответния РЦП за осигуряване на необходимите специалисти.
10. Осигуряване при необходимост на технически средства и софтуери за ДАК, както и средства за алтернативен достъп до компютър за ученици с физически увреждания и двигателни ограничения, с комуникативни нарушения, със сензорни увреждания, с множество увреждания, като устройства за проследяване на погледа и специализирани софтуери за използването им, суичове, софтуери за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки и други, и системи за позициониране.
11. Осигуряване при необходимост на технически средства и софтуери, подпомагащи обучението на деца и ученици със специфични нарушения на способността за учене - с дислексия, с дисграфия, с дискалкулия.
12. Достъпност на информацията и комуникацията за деца и ученици със специфични нарушения на способността за учене - с дислексия, с дисграфия, с дискалкулия, чрез осигурени технически средства и софтуери, предназначени за деца и ученици с такива специфични потребности.
13. Достъпност на информацията и комуникацията за деца и ученици с физически увреждания и двигателни ограничения, с комуникативни нарушения, със сензорни увреждания, с множество увреждания чрез осигурени технически средства и софтуери за ДАК, както и средства за алтернативен достъп до компютър, като устройства за проследяване на погледа и специализирани софтуери за използването им, суичове, софтуери за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки и други, и системи за позициониране.
14. При оценяването на ученика с нарушено зрение и множество увреждания и на ученика с увреден слух и множество увреждания екипът за подкрепа за личностно развитие използва различни методи и подходи, инструменти и методики за вербално и невербално оценяване в съответствие с чл. 76, ал. 1, т. 1 и ал. 2
15. При оценяването на ученици с умствена изостаналост и множество увреждания екипът за подкрепа за личностно развитие на ученика или координиращият екип в центъра за специална образователна подкрепа използва различни методи и подходи, инструменти и методики за вербално и невербално оценяване в съответствие с чл. 76, ал. 1, т. 1 и ал.2

X. Екип за подкрепа за личностно развитие на ученика в детската градина

1. Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора за конкретно дете със СОП, с изявени дарби или в риск за всяка учебна година.
2. В екипа участват: психолог, логопед, ресурсен учител/специален педагог, както и други специалисти, според индивидуалните потребности на детето.
3. Екипът осъществява дейностите по допълнителната подкрепа за личностно развитие на детето.
4. Екипът за подкрепа за личностно развитие изготвя два пъти годишно доклад до директора, съдържащ оценка за развитието на ученика, за постигнатите цели и за резултатите от обучението, за използваните педагогически средства и методи на работа.
5. Директорът на ДГ изпраща за одобрение до директора на РЦП решението за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученик със СОП, изготвено от екипа за подкрепа за личностно развитие в 3-дневен срок от извършване на оценката.
6. При условие, че не може да сформира екип за подкрепа за личностно развитие на ученик със СОП, директорът на детската градина изпраща заявление до директора на РЦП за извършване оценка на индивидуалните потребности на ученика.

XI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Осигурена подкрепяща среда за приобщаващо образование.
2. Успешно интегрирани деца чрез образователната система.
3. Постигнато ефективно сътрудничество между педагогическия екип и родителската общност.
4. Постигната позитивна промяна на нагласите на родителската общност към образователната интеграция на децата от малцинствените етноси.
5. Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция.
6. Повишен обхват на децата подлежащи на задължително предучилищно образование.
7. Повишени компетентности на учителите за работа с деца от уязвими групи.

XII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и родителска общност. Всички участници в образователния процес /семејство, детска градина, училище, институции/, трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.